



VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS ŠIAULIŲ IR TELŠIŲ APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai, mob. +370 667 25 580, +370 609 54 675, el. p. siauliai@vaistaiga.lt

Šiaulių rajono savivaldybės tarybai

2025-08-08Nr. TR5-7-(5.5.E)

Kopija
Šiaulių rajono savivaldybės merui
Česlovui Greičiui

TEIKIMAS

DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2020 M. RUGSĖJO 8 D. SPRENDIMU NR. T-301 „DĖL MOKESČIO UŽ VAIKŲ IŠLAIKYMĄ ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS IKIMOKYKLINIO / PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO GRUPĖSE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PATVIRTINTO MOKESČIO UŽ VAIKŲ IŠLAIKYMĄ ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS IKIMOKYKLINIO / PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO GRUPĖSE TVARKOS APRAŠO

Šiaulių rajono savivaldybės taryba (toliau – Savivaldybės taryba) 2020 m. rugsėjo 8 d. sprendimo Nr. T-301 „Dėl mokesčio už vaikų išlaikymą Šiaulių rajono savivaldybės ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo grupėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu patvirtino Mokesčio už vaikų išlaikymą Šiaulių rajono savivaldybės ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo grupėse tvarkos aprašą (galiojanti suvestinė redakcija 2025 m. sausio 1 d.) (toliau- Aprašas).

Vykdam savivaldybių administracinę priežiūrą nustatyta, kad:

1. Aprašo 9.1 bei 9.3 papunkčių nuostatos, ta apimtimi, kuria numato apmokamų pateisinamų dienų skaičių, prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 9 ir 10 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams, taip pat Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui.

Aprašo 9.1 papunktyje numatyta jog mokestis už vaikų maitinimą nemokamas, kai „vaikas nelanko grupės dėl ligos (ne mažiau kaip 3 darbo dienas iš eilės), pirmąją dieną po ligos pateikus tėvų (globėjų) rašytinį prašymą dėl mokesčio už vaikų maitinimą netaikymo dėl vaiko ligos“.

Aprašo 9.3 papunktyje numatyta jog mokestis už vaikų maitinimą nemokamas, kai „vasaros mėnesiais (ne mažiau kaip 5 darbo dienas iš eilės), ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas pateikus tėvų (globėjų) rašytinį prašymą dėl mokesčio už vaikų maitinimą netaikymo“.

Taikant lingvistinį cituojamų Aprašo teisė normų aiškinimą, matyti, kad, nors yra pateisinamos vaiko įstaigos nelankymo priežastys, tačiau jos taikomos tik po tam tikro laikotarpio, t. y. už 3 ar 5 dienų maitinimą, kurio vaikai negavo, tėvai vis tiek turės mokėti.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. rugsėjo 29 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-2599-968/2021, pasisakydamas apie panašaus kitos savivaldybės tarybos nustatytą reglamentavimą dėl mokesčio už vaikų maitinimą mokėjimą (nemokėjimą), konstatavo, kad savivaldybės taryba norminiu administraciniu aktu reglamentuodama ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo mokesčio mokėjimą (nemokėjimą), privalo užtikrinti, kad toks reglamentavimas būtų nešališkas ir objektyvus (objektyvumo principas), o jame įtvirtintos priemonės, skirtos šio mokesčio surinkimui užtikrinti, atitiktų būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus. Teisėjų kolegijos nuomone, Viešojo administravimo įstatyme numatytas proporcingumo principas suponuoja reikalavimą savivaldybės tarybai nustatyti tokį ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo mokesčio mokėjimo (nemokėjimo) teisinį reguliavimą, kuris sudarytų prielaidas pakankamai individualizuoti tokio mokesčio mokėjimą: nustatytas teisinis reguliavimas turi būti toks, kad sudarytų prielaidas kiek įmanoma įvertinti individualią kiekvieno šį mokestį mokančio asmens situaciją ir, atsižvelgiant į visas svarbias aplinkybes, tokio mokesčio nemokėti tais atvejais, kai turintis teisę tokį maitinimą gauti vaikas dėl pateisinamų priežasčių negali lankyti įstaigos ir dėl to maitinimo negauna. Teisėjų kolegijos vertinimu, savivaldybės taryba, norminiu administraciniu aktu reglamentuodama ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo mokesčio mokėjimą (nemokėjimą), turi išlaikyti pusiausvyrą tarp tėvų (globėjų), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį, teisėto intereso nemokėti vaiko maitinimo mokesčio už laikotarpį, per kurį vaikas dėl pateisinamų priežasčių negali lankyti įstaigos ir dėl to maitinimo negauna, ir įstaigų intereso užtikrinti, kad vaiko maitinimo mokestis būtų mokamas visais atvejais, kai maistas buvo patiektas į įstaigą. Šiame kontekste akcentuotina tai, kad vienos iš paminėtų asmenų grupės interesai negali būti tenkinami kitos asmenų grupės interesų sąskaita. Proporcingumo principą atitiktų toks teisinis reglamentavimas, pagal kurį tėvams (globėjams) būtų įtvirtinta pareiga apie tai, kad jų vaikas negali lankyti įstaigos ją informuoti įstaigos nustatyta tvarka per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento, o vaiko maitinimo mokesčio mokėjimas (nemokėjimas) būtų tiesiogiai susietas su pastarosios pareigos (ne)įgyvendinimu. Savivaldybės tarybos siekis, reglamentuojant vaiko maitinimo mokesčio mokėjimą, užtikrinti įstaigos interesą, kad šis mokestis būtų mokamas visais atvejais, kai maistas buvo patiektas į įstaigą, negali dominuoti, todėl jo negalima pateisinti, pavyzdžiui, sutarčių su maisto tiekėjais sąlygomis (jų nebuvimu), kuriomis būtų sureguliuotos situacijos dėl maisto

(ne)tiesioginio maitinimo vaikams, kurių tėvai (globėjai) per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento įstaigos nustatyta tvarka informavo apie tai, kad jų vaikas dėl pateisinamos priežasties negali lankyti įstaigos. Teisėjų kolegijos vertinimu, teisinio reguliavimo dėl mokesčio už maitinimą mokėjimą (nemokėjimą) tikslai galėtų būti pasiekti inter alia tinkamai reglamentuojant tėvų (globėjų) pareigą apie tai, kad jų vaikas negali lankyti įstaigos ją informuoti įstaigos nustatyta tvarka per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento ir tokios pareigos (ne)įgyvendinimą tiesiogiai susiejant su vaiko maitinimo mokesčio mokėjimu.

2. Aprašo 23 punkto nuostata „mokesčių skaičiavimo ir surinkimo kontrolę vykdo Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba ir kitos Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įgaliotos institucijos“ prieštarauja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 4 daliai bei 68 straipsnio 4 ir 7 dalims.

Vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad „savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais“. Tarnybos veikla planuojama ir vykdoma pagal savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą. Įpareigojimas nuolat ir sistemingai prižiūrėti mokesčių skaičiavimo ir surinkimo kontrolę neatitinka šios institucijos paskirties ir veiklos formos, pažeidžia jos nepriklausomumą.

Vietos savivaldos įstatymo 68 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad „Vidaus audito tarnyba dirba pagal su meru suderintus ir savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintus ilgalaiķį ir metinį vidaus audito tarnybos veiklos planus“, o 8 dalyje numatyta, kad „kad būtų išsaugotas objektyvumas ir nepriklausomumas, vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai negali dalyvauti valdant viešąjį juridinį asmenį ir (arba) jam pavaldžius ir (arba) atskaitingus viešuosius juridinius asmenis“. Įpareigojimas nuolat ir sistemingai prižiūrėti mokesčių skaičiavimo ir surinkimo kontrolę neatitinka šios tarnybos paskirties ir veiklos formos, pažeidžia jos nepriklausomumą.

Atsižvelgdamas(-a) į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis(-i) Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **siūlau** svarstyti Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugsėjo 8 d. sprendimo Nr. T-301 „Dėl mokesčio už vaikų išlaikymą Šiaulių rajono savivaldybės ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo grupėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu patvirtinto Mokesčio už vaikų išlaikymą Šiaulių rajono savivaldybės ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo grupėse tvarkos aprašo 9.1 ir 9.3 papunkčių bei 23 punkto pakeitimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Šiaulių rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne

vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, jog Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas bei pateiktas Savivaldybės tarybos vardu.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Šiaulių ir Telšių apskrityse

Rimvydas Pilibaitis